

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій

IX

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

15-16 квітня 2021 року

Матеріали

- здійснити самооцінку своїх «м'яких навичок» відповідно до майбутньої професії, змотивувавши до розвитку своїх слабких сторін, через індивідуальний план розвитку.

Отже, застосування проєктного менеджменту, а саме проєкту «Онлайн-інструмент «Кар'єра моєї мрії» задля розвитку «м'яких навичок» у студентів» є актуальним при вирішенні проблеми низького рівня розвитку «м'яких навичок» у студентів».

Список використаних джерел:

1. Длугунович Н. А. Soft skills як необхідна складова підготовки іт-фахівців.
URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/tech/2014_6/47.pdf.
 2. Классификация профессий Е.А. Климова.
URL: https://www.croso.ru/images/docs/Klassifikacija_professij_E.A.Klimova.pdf.
 3. Філатова Н. В. Креативне мислення, «гнучкі навички» і конкурентоспроможність на ринку праці військовослужбовців, випускників курсів у межах проєкту «Україна – Норвегія».
URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2158/1/Creative%20thinking.pdf>.
- Науковий керівник:* А. М. Костенко, доктор політичних наук, доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.

Андрій Лебідь,

доктор філос. наук, професор

професор кафедри психології, політології та соціокультурних технологій

Сумського державного університету

Оксана Гірман,

студентка Сумського державного університету

ГЕНДЕРНИЙ МОНІТОРИНГ АКТИВНОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

В контексті розвитку громадянського суспільства в Україні і з метою дослідження рівня розвитку гендерно-чутливих ініціатив в громадах, нами був проведений гендерний моніторинг активності громадянського суспільства в Україні в розрізі як адміністративно-територіальних одиниць нашої держави,

так і України в цілому. Певним чином деякі аспекти гендерної диференціації нами вже були проведені під час дослідження використання інтерактивних та проєктного методів навчання та їх гендерні специфікації у сприйнятті та розумінні (Lebid, Shevchenko, 2020a, Lebid, Shevchenko, 2020b)

Методологічною основою даного дослідження був моніторинг використання одного з інструментів електронної демократії – електронної петиції з урахуванням гендерного аспекту. Моніторинг відбувався на порталі електронної демократії E-DEM. Нагадаємо, що електронна петиція – це звернення громадян до органів державної влади та місцевих рад з вимогою розглянути важливе питання чи вирішити проблему.

Порядок подання та розгляду електронної петиції регулюється ст. 231 Закону України «Про звернення громадян». Розгляд електронної петиції може бути ініційований громадянами шляхом збору підписів на офіційному веб-сайті органу влади або на веб-сайті громадського об'єднання. Електронна петиція розглядається у випадку, якщо було зібрано встановлену кількість підписів (Закон, 1996).

На порталі електронної демократії E-DEM можна систематично проводити гендерний моніторинг активності громадянського суспільства в Україні, відфільтрувавши кількість поданих петицій по найактивнішим громадам, а також згруповані за областями. Сервіс дає можливість бачити загальну кількість поданих петицій, кількість голосів, поданих на підтримку цих петицій, а також загальну кількість підписантів. Крім того, сервіс уможлиблює встановлення найпопулярнішої категорії/тематики електронних петицій, визначення гендерної диференціації авторства та підтримки електронних петицій.

Досліджуючи гендерний аналіз активності громадянського суспільства, нами було помічено деякі особливості контенту порталу електронної демократії E-DEM, (на лютий 2021 р.):

1. Нерівномірність кількості поданих петицій по регіонам (в середньому по Україні – 195 петицій на область):

- a) Донецька обл. – 684 петиції;
- b) Сумська обл. – 580 петицій;
- c) Чернігівська обл. – 478 петицій;
- d) Київська обл. – 466 петицій;
- e) Вінницька обл. – 398 петицій.

2. Нерівномірність кількості голосів, поданих на підтримку петицій, враховуючи чисельність населення в області (в середньому по Україні 572 голоси за петицію):

- a) Вінницька обл. – 398 петицій (209 972 голоси на їх підтримку) – в середньому 527 голосів за петицію;
- b) Київська обл. – 466 петицій (150 341 голос на їх підтримку) – в середньому 322 голоси за петицію;
- c) Сумська обл. – 578 петицій (250 240 голосів на їх підтримку) – в середньому 432 голоси за петицію;
- d) Чернігівська обл. – 478 петицій (238 094 голоси на їх підтримку) – в середньому 498 голосів за петицію.

Отже, ми бачимо певні відмінності в активності громадянської участі по областях як в контексті подання електронних петицій, так і в контексті їх підтримки.

Наступним нашим завданням було визначення гендерної складової громадянського учасництва. Це стало можливим завдяки встановленню як авторства петиції, оскільки при підготовці та поданні електронної петиції особа, що є її автором, персоналізується на порталі через зазначення свого імені; так само ми можемо відстежити і осіб, які віддали свої голоси на підтримку тої чи іншої петиції.

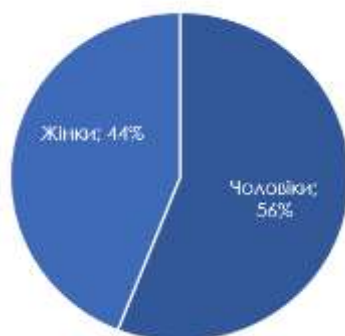
Таким чином, проведений нами гендерний моніторинг активності громадянського суспільства відбувався у три етапи:

- I. Фільтрація петицій за 2020 р., за якими вже завершився прийомів підписів на їх підтримку.

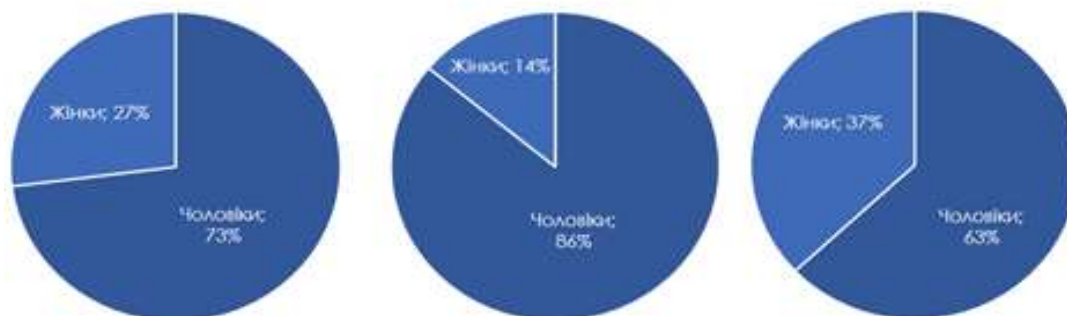
- II. Встановлення авторства петиції, в тому числі, в розрізі гендерного аналізу.
- III. Визначення кількості осіб, що підтримали петицію, в тому числі, в розрізі гендерного аналізу.

Результати моніторингу показали, що найбільш актуальними питаннями для громадян України були благоустрій міста та будівництво, житлово-комунальне господарство, транспорт та дороги.

Що стосується авторства електронних петицій, то тут очевидна перевага авторів-чоловіків: вони подали 56% електронних петицій від їх загальної кількості, тоді як жінки виступили авторами 44% оприлюднених на порталі електронної демократії E-DEM електронних петицій.

Однак, якщо аналізувати авторство петицій за гендерною ознакою принагідно до категорій та тематик, то тут ми спостерігаємо деякі відмінності: по ряду категорій (наприклад, «Благоустрій і будівництво», «Земельні відносини», «Промисловість та підприємництво» та ін.) спостерігається помітна різниця в кількості поданих петицій жінками та чоловіками, на користь останніх: 27% проти 73% - в категорії «Благоустрій і будівництво»; 14% проти 86% - в категорії «Земельні відносини»; 37% проти 63% - в категорії «Промисловість та підприємництво»:

Є ряд категорій електронних петицій, де різниця в кількості поданих петицій чоловіками та жінками не є такою відчутною, але в яких знов-таки переважно авторство належить чоловікам. До таких категорій, зокрема, можна віднести електронні петиції в категорії «Сім'я, молодь, діти»: 48% петицій, авторами яких були жінки і 52% петицій, авторами яких були чоловіки.

В цілому ж, проводячи гендерний аналіз авторства петицій, нами були отримані наступні результати (Таблиця 1):

Таблиця 1: Авторство електронних петицій

Категорії петицій, де більшість авторів – жінки	Категорії петицій, де більшість авторів – чоловіки
Освіта – 52/48	Благоустрій міста та будівництво – 27/73
Охорона правопорядку – 52/48	Екологія – 45/55
Транспорт та дороги – 51/49	Економіка та фінанси – 39/61
Інші – 57/43	Житлово-комунальне господарство – 36/64
	Земельні відносини – 14/86
	Охорона здоров'я – 30/70
	Промисловість та підприємництво – 37/63
	Сім'я, молодь, діти – 48/52

Що ж стосується питання підтримки поданих і оприлюднених на порталі електронної демократії E-DEM електронних петицій, то в цьому аспекті лідером є жіноча аудиторія: 53% усіх, хто підтримав ту чи іншу петицію за аналізований нами проміжок часу складають жінки, тоді як чоловіки підтримали 47% від усіх поданих електронних петицій.

Про що можуть свідчити ці дані? По-перше, як видається, в Україні продовжує житись стереотипне уявлення про роль та місце жінок і чоловіків у суспільстві, а також про виконувани ними функції та обов'язки.

По-друге, чітко артикульована думка про джерела та походження ініціативи та активності, яка суспільно, «звичаєво», «традиційно» детермінована парадигмою маскулінності.

По-третє, в отриманих результатах моніторингу прирвна чітка диференціація «суто чоловічих» та «суто жіночих» видів діяльності, зацікавленостей, вподобань тощо.

Відтак, очевидними постають декілька висновків та рекомендацій з цього питання. Вважаємо за доцільне і в подальшому провадити політику гендерної рівності та активності із широким залученням представників влади і громадськості. В розрізі цього видається необхідним розширення мережі інформування та популяризації громадськості з питань гендеру та гендерної політики, особливо на рівні регіональних та місцевих практик.

Список використаних джерел:

1. Закон, 1996 – Закон України «Про звернення громадян». [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Постанова, 1997 – Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації». [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348-97-%D0%BF#Text>
3. Lebid, Shevchenko, 2020a – *Lebid A., Shevchenko N.* (2020). Cultivation of the Skills of Design Thinking via the Project-Based Method as a Component of the Dual Model of Learning. *European Journal of Contemporary Education*. 9(3): 570-581.
4. Lebid, Shevchenko, 2020b – *Lebid A., Shevchenko N.* (2020). Gender Differentiation in Perceiving and Evaluating the Interactive Methods of Education by the Engineering Students. *European Journal of Contemporary Education*. 9(4): 819-826.